

Elinympäristön ja asumisen lautakunnan talousarvio vuodelle 2026

Elinympäristön ja asumisen lautakunta 07.10.2025 § 51

Kaupunginhallitus on antanut talousarvion laadintaohjeet kokouksessaan 18.8.2025 §195. Kuntastrategia tulee ottaa huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Vuoden 2026 osalta olennaisimmat tavoitteet ovat mm. palkkakustannusten vähentäminen -3%, ja sekä erityisesti ulkoisten vuokramenojan osalta tavoite on -15%. Muiden kustannusten osalta tavoitellaan ettei kulut kasva.

Talousarvion kustannuksista mm. pelkkä kaukolämmön hinnan nousu on n. 70 000€ negatiivinen talousarvioon 2025 verrattuna.

Henkilöstön osalta kunnossapidon henkilöstökuluista on pystytty säästämään merkittävästi mm. eläköitymisen johdosta, jonka tehtävät pystytään järjestelemään uudestaan. Lisäksi liikunta-alueiden erilliskorvausten ja kausityöntekijän resursseja vähennetään.

Tilapalveluiden osalta henkilöstökulut kasvavat, vaikka henkilöstön määrää ei ole kasvatettu. Talousarvion vertailua vuoteen 2025 hankaloittaa moni asia, mm. vuonna 2024 alkaneet tilapalvelun oppisopimukset, joiden palkkakuluja ei ollut vielä 2025 palvelualueella, mutta työpanos on täytynyt budjetoida vuodelle 2026. Kuitenkin myös samassa yhteydessä tilapalveluille myytävä kiinteistönhoidon tulot kasvavat myös, joka kompensoi henkilöstökulun vaikutuksia.

Talousarviossa on tekstiosissa huomioitu tavoitteet mm. puhtauspalvelun siivoustyön mitoitus, joista voi toteutuessaan saada merkittäviä säästöjä. Ollessaan tukipalvelu, siivouspalvelun taso pitää kuitenkin sopia yhdessä käyttäjien kanssa.

Suurimpia vaikuttavia tekijöitä talousarvioon edellisvuoteen verrattuna on tilapalvelun toimintakatteen heikentyminen. Hyvinvointialueen vuokrat, erityisesti terveyskeskus sekä Lehtola.

Erityisesti talousarviossa näkyy ulkoisten vuokrien nousu. Ulkoisten vuokrien vaikutuksien tavoitteita ei voida ottaa huomioon vielä talousarviovaiheessa, koska päätöksiä mm. koulutuskiinteistön tai varhaiskasvatuksen tilaratkaisuista ei ole tehty, mutta toteutuessaan toisivat kaupungille säästöjä.

Sisäisten vyörytysten puuttuessa liitteenä oleva vertailu on vain ulkoisista tuloista ja menoista. On huomionarvoista, että esimerkiksi ulos myytävä kiinteistönhoidon ulkoinen tulo voidaan kirjata talousarvioon vasta, kun sisäiset vyörytykset on syötetty talousarvioon. Tästä syystä myös tulopuoli ei ole vertailtavissa.

Täydennetty talousarvio toimitetaan lautakunnan jäsenille ennen lautakunnan kokousta. Liitteen talousarviovertailu on tarkka ulkoisten kulujen osalta.

Oheismateriaali:

- Talousarvioehdotus v. 2026 (ulkoiset)
- Talousarvion tekstiosa vuodelle 2026
- Viitasaaren kaupunginhallitus 18.8.2025 § 195 / Talousarvio ja -suunnitelma 2026-2029 laadintaohje

Lisätiedot:

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa
puh. 040 152 7225

Päätösehdotus

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja:

Elinympäristön ja asumisen lautakunta käsittelee elinympäristön ja asumisen palvelualueen talousarvion ja esittää talousarvion kaupunginhallitukselle ja valtuustolle hyväksyttäväksi.

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtajan kokouksessa tekemä muutettu päätösehdotus:

Elinympäristön ja asumisen lautakunta käy keskustelua talousarviosta ja päättää, että talousarvion käsittely jatkuu virkatyönä lautakunnan evästysten jälkeen. Puhtauspalveluiden palvelutasoa tulee tarkistaa ja mitoittaa uudelleen.

Päätös

Hyväksyttiin muutettu päätösehdotus.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

jatkokäsittely elinympäristön ja asumisen lautakunta

Elinympäristön ja asumisen lautakunta 04.11.2025 § 58
424/02.00.00/2025

Elinympäristön ja asumisen palvelualue on toteuttanut lautakunnan evästysten mukaisesti talousarvion valmistelua. Edellisen lautakuntakäsittelyn jälkeen on haettu edelleen toiminnallisia muutoksia sekä viety valmistelussa olevia säästötoimenpiteitä yhdessä käyttäjäryhmien kanssa talousarvioon. Olennaisena muutoksena aiempaan talousarviokäsittelyyn on lisäksi uuden päiväkotiryhmän rakentaminen.

Talousarvio on ulkoisia kuluja arvioitaessa raamin mukainen. Tulojen kasvattaminen on vaikeaa, koska palvelualueen ulkoinen tulo syntyy sopimuksista joita ei käsitellä palvelualueella. Myöskin sisäisten vyörytysten kustannukset muodostuvat keskushallinnon kustannuksista, joihin elinympäristön ja asumisen palvelualueella ei voida suoraan vaikuttaa.

Kokonaisuutena ulkoiset kulut palvelualueella pudonneet 0,85%. Henkilöstökulujen osalta ei saavutettu -3% tavoitetta, koska henkilöstökulujen vähennys on palvelualueella n. 2%. Merkittävämpänä syynä raamiin pääsemättömyyteen on tiukkaan mitoitettu henkilöstötyö, ja myös oppisopimuskoulutettavat, joiden osalta vuonna 2025 ei palkkakulua ole toteutunut, joka vääristää vuosien vertailua. Palvelualueella on huomioitu eläköitymiset ja vähennetty kausityöntekijöiden määrää ja sijaismäärärahojen määrää tilapalveluilla, kunnossapidossa ja ruoka- ja puhtauspalveluissa. Palvelujen ostot vähenevät talousarviovuonna 7,15% (95 418€), ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot yhteensä 2,39% (41 145€).

Tulopuoli on haastava. Tulopuolen suurimmat tiedossa olleet muutokset on huomioitu jo raamissa. Ulkoiset vuokrat vähenevät yhteensä 459 000€, josta hyvivointialueen osuus merkittävin.

Palvelualueen talousarvioon kun otetaan huomioon poistot, sekä sisäiset tukipalveluiden vyöryt (henkilöstöhallinto, ICT ja taloushallinnan vyörytykset), tilikauden alijäämä on suurempi kuin vuonna 2025.

Olenneisimmat huomiot talousarvioon vaikuttavista toimenpiteistä ulkoisten kulujen osalta.

Kunnossapitopalvelut:

Kunnossapitopalvelut ovat päässeet hallituksen raamitavoitteisiin. Talousarviossa ulkoiset toimintakulut pienenevät 5,86% verrattuna 2025 talousarvioon (77 202€). Henkilöstökulut vähenevät 12,05%. Toimintakate paranee yhteensä n. 97 000€ talousarvioesityksessä vuodesta 2025.

Huomiot tai muutokset toiminnassa:

1. Traktorin kuljettajan tilalle ei palkata uutta työntekijää. Traktoritöiden ostopalvelut lisääntyvät arvion mukaan maltillisesti, koska myös työyksikön sisässä muu henkilöstö on kouluttautunut konetöihin.
2. Liikuntapaikkojen sunnuntai-varallaoloa esitetään lopetettavaksi 1.1.2026 alkaen.
3. Hulevesimaksun käyttöönotto (+ 20 000€)
4. Yksityistieavustusten vähentäminen n. 9%, (10 000€)
5. Robottiruohonleikkureiden hankinnat valmistelussa

Tilapalvelu:

Tilapalvelu ei pääse raamiin. Talousarviota on ollut haastavaa verrata vuoteen 2025, koska tilapalvelun talousarviossa on ollut mm. 2 oppisopimuskoulutettavaa, joiden palkkatukipäätökset on tehty ennen TE-uudistusta. Tätä työpanosta on kuitenkin tarve budjetoida vuodelle 2026. Kausityöntekijöistä on talousarviovalmistelun aikana on joka tapauksessa vähennetty 1 htv, mutta henkilöstökuluissa tämä näyttää silti negatiivista, eikä palkkakulujen nousua ei ole saatu kompensoitua. Tilapalvelu myös myy kiinteistöhoitoa, jolloin kiinteistönhoidon henkilöstökulut on mitoitettu tytäryhtiöiden tarpeiden mukaisesti. Vuoden 2025 talousarviossa on lisäksi toteumia, joita ei ole huomioitu budjetissa, jotka on täytynyt ottaa huomioon vuonna 2026.

Ongelmallisten kiinteistöjen kulupuoleen ei ole mahdollista puuttua palvelualueen päätöksillä. Vuoden 2025 tilinpäätöksessä lautakunta on vaatinut kriittistä suhtautumista mm. koulutuskiinteistöjen kulujen

nousemiseen, joka on toimintakatteen osalta edelleen – 88 878€ (toimintakulut – 154 380€). Lisäksi on myös kustannuksia, jotka kohdistuvat vuodelle 2026, mutta eivät enää jatkossa suunnitelmavuosille 2027 eteenpäin (nuohoukset sekä sote- ja PTS-selvitykset).

Huomiot ja toimenpiteet:

1. Vaka-ratkaisut vaikuttavat syksyyn 2026. Muksumäen ja Taikataskun vuokrasopimusten päätyminen otettu huomioon talousarviossa. Kulmala ja Tuulentupa ovat palvelutuotannossa vuoden 2026 loppuun. Uusi päiväkotiperustettu kirjanpitoon.
2. Kaukolämmön kustannukset nousevat n. 75 000€
3. Yhtiöittämis- ja kiinteistöstrategiatyötä n. 35 000€
4. Ilmanvaihdon nuohous- ja säätötöitä kohdistuu vuodelle 2026 yht. 52 000€ (sivistyspalveluiden kiinteistöt).
5. Yhden kausityöntekijän vähentäminen.
6. Vartionpalveluiden lopettaminen 1.1.2026 alkaen.
7. Yhtiöittämisselvitystyö / kiinteistöstrategia valmiiksi 2026 vuoden aikana.

Ruoka- ja puhtauspalvelut:

Ruoka- ja puhtauspalvelut pääsevät raamiin talousarviossa. Ulkoiset toimintakulut kokonaisuudessaan putoavat n. 3%. Henkilöstökulujen osalta kulut tippuvat vuodesta 2025 -3,07%. Puhtauspalveluiden toimenpiteiden kautta konsernitasolla säästöä syntyy todennäköisesti enemmänkin, mutta tällä ei ole vaikutusta palvelualueen budjettiin kuin siltä osin, että tulot kohdentuvat kohteisiin joissa ennen ollut ulkoista palvelujen ostoa. Myös ulkoinen tulo voi tulla kyseeseen, jos myymme siivouspalveluita esimerkiksi tytäryhtiöiden tiloihin.

Ruokapalvelut:

Talousarviossa henkilöstömäärää keittiöllä ei voida vähentää. Tavoitteet liittyvät erityisesti sijaismäärärahoista säästämiseen, yhteistyössä puhtauspalveluiden kanssa.

Sijaiskulujen säästöä tavoitellaan myös ruoan kuljettajan tehtävien hoitamisella yksikössä sisäisesti ravitsemustyöntekijän toimesta – poissaolo tarkoittaa sitä, että ravitsemustyöntekijä jää keittiölle töihin, ja sijaiskuljettaja hoidetaan sisäisesti palvelualueella.

1. Siivoustyön mitoitusten keventäminen tuo lisäresursia myös keittiön avustaviin tehtäviin (tiskilinjasto ym.)
2. Ruokakuljettajan tehtävien hoito sisäisesti.

Puhtauspalvelut:

Puhtauspalveluiden talousarviossa tapahtuu yksi eläköityminen (50%) alkuvuoden aikana, tähän toimeen ei palkata uutta työntekijää. Siivoustyön kevennykset ajetaan organisaation läpi. Ensisijaisesti vähennetään ulkoisia palvelujen ostoja (yht. 7 kpl), jotka eivät suoraan näy palvelualueen budjetissa ostopalveluina, koska nuorisotoimi, liikuntapalvelut, Wyp Oy ja keskushallinto maksaa palvelut suoraan palveluntuottajille.

Huomiot ja toimenpiteet:

1. Siivoustyön mitoitusten keventäminen ja läpikäynti kaikissa kaupungin kohteissa, erityisesti sivistystoimissa.

2. Kustannussäästöt palvelualueella suoraan sijaismäärärahoissa sekä yhden 50% työntekijän eläköitymisen kautta.
3. Tilannetta tarkastellaan erikseen irtisanoutumisten tai seuraavien eläköitymisten mukaisesti.
4. Kustannussäästöt konsernitasolla ostopalveluiden vähentämisen kautta. Puhtauspalveluiden tulojen lähteet ja määrät yksikkötasolla muuttuvat konsernin sisällä, mutta tulojen määrä pysyy ennallaan.

Kaavoitus ja maankäyttö:

Talousarviossa ei vuonna 2026 merkittäviä laite- tai ohjelmistoinvestointeja, jolloin talousarvio on pienempi kuin vuosi 2025. Ulkoiset toimintakulut tippuvat 9,84%. Ylikunnallisen kaavoituksen järjestäminen käynnistyy todennäköisesti vuoden 2027 alusta, eikä sillä ole talousarviovaikutuksia vielä vuodelle 2026.

Huomiot ja toimenpiteet:

1. Kaavoitushankkeita käynnistettävä – ei vara säästää enempää
2. Ylikunnallinen kaavoituspalvelu saatava päätöksentekoon, tai vaihtoehtoisesti täytetään kaavoitusarkkitehdin virka. Nykytilanne on tilapäinen.

Oheismateriaali:

- Talousarvioehdotus v. 2026
- Talousarvion tekstiosa vuodelle 2026
- Viitasaaren kaupunginhallitus 18.8.2025 § 195 / Talousarvio ja -suunnitelma 2026-2029 laadintaohje

Lisätiedot:

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja Jukka Tuohimaa
puh. 040 152 7225

Päätösehdotus

Elinympäristön ja asumisen palvelualuejohtaja.

Elinympäristön ja asumisen lautakunta käsittelee elinympäristön ja asumisen palvelualueen talousarvion ja esittää talousarvion kaupunginhallitukselle ja valtuustolle hyväksyttäväksi.

Lisäksi elinympäristön ja asumisen lautakunta esittää hallitukselle, että kaupunki ryhtyy toimenpiteisiin ongelmakiinteistöjen osalta, jotta kiinteistöjä saadaan myytyä tai tehtyä purkupäätöksiä, jotta kulurakennetta saadaan vastaamaan enemmän kaupungin kantokykyä.

Mervi Paananen esitti, että yksityisteiden avustuksiin varataan 140.000 € vuodelle 2026. Lautakunta kannatti ehdotusta.

Päätös

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että yksityisteiden avustuksiin varataan 140.000 € vuodelle 2026. Muutoin hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkitään pöytäkirjaan, että Jorma Kekkonen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 15.18.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote kaupunginhallitus, talous- ja tietohallintojohtaja